

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfktitkarsag@orfk.police.hu

Szám:

Tárgy: rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

Ea:

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva Panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1255 Budapest, Pf.: 117.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni. (A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

Panaszos postai úton terjesztette elő panaszbeadványát, a vele szemben fogantatosított rendőri intézkedéssel szemben, amelyet a Panasztestület felhívására postai úton *-n kelt beadvánnyal egészített ki.

A panaszos a rendőri intézkedés előzményeként előadta, hogy a lakás, a saját tulajdonában álló ingatlan, amelyben azonban ritkán tartózkodik, elsősorban az egyetemi szorgalmi időszakban, akkor is csak hétköznapokon. Az alatta lakó szomszédjával azonban régóta haragos viszonyban van. Ha „megmozdul”, a szomszédja minden miatt kiabál vele, és bejelentést tesz a rendőrségen, azonban a lakótelepi házak adottságaiból következően elkerülhetetlen, hogy ha akár mezítláb járkal, akkor azt is hallhatja más.

A panaszos előadta, hogy *-n kora délutántól hét személy – egyetemi csoporttársak és két egyetemi oktató – tartózkodott a debreceni lakásában, amikor két rendőr – egy rendőrnő (H. keresztnevű), és egy civil ruhás férfi – megjelent. A panaszos állítása szerint szinte végig a rendőrnő beszélt hozzá, aki mindvégig arrogáns volt, a másik rendőr ritkán szólt közbe. A rendőrnő azt mondta, hogy négy bejelentés érkezett a rendőrségre hangoskodás miatt, ezért jöttek ki. A rendőrnő érdekes hanglejtéssel megkérdezte, hogy a szülőké-e a lakás, amelyre a panaszos közölte, hogy ő a tulajdonos. Két perccel később a rendőr nő közölte, hogy meg fogja bíróságolni, mivel „15 percig hallgatóztak az ajtónál”, ők is hallották a hangoskodást, és a panaszos a lakás tulajdonosa. Ezt követően a rendőrnő közölte a jelen lévőkkel, hogy „másnak a munkahelye mulhat azon, hogy nem hagyják pihenni.” A panaszos elmondása szerint nem hangoskodtak, nem követtek el szabálysértést. A panaszos álláspontja szerint a rendőri fellépés az alatta lakó nő „személyes bosszújának a következménye, aki egyébként pszichiátriai kezelés alatt áll”. Ezt követően a jelenlévők együttesen megkérdezték, hogy mit követtek el, amelyre a rendőr azt válaszolta, hogy „a szabálysértési törvényben le van írva, olvassa el”. A rendőrnő pedig azt mondta, hogy „ne kelljen még egyszer kijönni, mert akkor elviszünk”. Ezt követően elmentek a rendőrök.

*-á * órakor ismét csengettek. Ekkor már összesen négy rendőr, az előzőleg említettek mellett további két rendőr is megjelent. A rendőrnő azonnal, arrogáns stílusban azt kérdezte: „nem sikerült befejezni a bulit?” Ezután a rendőrök bementek a lakásba, és minden ott tartózkodó személy adatait rögzítették, majd felszólították a panaszost, hogy vegye a kabátját és az iratait. A panaszos azon kérdésére, hogy mi az intézkedésük oka, miért állítják elő, nem kapott választ, mindössze annyit kérdezett a rendőrnő, hogy van-e a panaszosnál szűrő- vagy vágóeszköz, amire a panaszos nemleges választ adott. A panaszos szerette volna a mobiltelefonját magával vinni, de a rendőrnő azt nem engedte meg. Ezt követően a rendőrnő a panaszost megbilincselte, azt jól megszorította, érezte a panaszossal, hogy rendőr és „magasabb rendű”, mint a panaszos, aki egyetemista. A panaszos másnap a társaitól tudta meg, hogy – amíg a panaszos az iratait kereste – a rendőrnő és az előzőleg is ott járt rendőr azon tanakodtak, hogy megbilincseljék-e a panaszost. A rendőrnő a bilincs alkalmazása mellett döntött, miközben azt mondta: „hadd élvezze”. A rendőrségi gépkocsihoz végig a rendőrnő rángatta maga után a panaszost, mintha bűnöző lenne (közben azt is kérdezte tőle „miért nem sírsz?”). A gépkocsihoz érve azt mondta a panaszosnak, hogy „nem tudom, milyen szado lehetsz, de remélem, örülsz a bilincsnak, lenne fontosabb dolgunk is, mint hogy téged kocsikáztassunk!” Mindezt hallotta a többi rendőr is, a panaszos látta az arcukon a döbbenetet. A panaszos elmondása szerint a bilincs előre helyzetben volt felhelyezve, ami megsértette a kezét, amikor a rendőrnő a lépcsőházon keresztül rángatta, így a bilincs által

okozott sérülések napokig látszódtak a panaszos kezén. A panaszos álláspontja szerint nem tanúsított olyan magatartást, ami a bilincselést indokolta tette. A panaszos jelezte a rendőrnőnek, hogy a sérülése miatt orvosi ellátást kér, de nem tették eleget kérésének. (A rendőr nő csak nevetett, mondván „majd meggyógyul”, illetve azt is mondta, hogy „szado közben megsérült”). Ezt követően beérve a Rendőrkapitányságra, a rendőrnő szembeállította a fallal kb. 5 percre. Később egy másik rendőrnő – akinek magatartását a panaszos nem kifogásolta – átvizsgálta a panaszos ruházatát. A panaszos lakásán intézkedő rendőrnő ezt követően közölte vele, hogy az 1. számú fogda az övé, „ott őrzönghet, de egyedül nem fog menni”. A panaszos elmondása szerint végig provokálta őt ez a rendőrnő, aki a gázsprayt is kivette a tokjából és végig a kezében volt, a panaszos szerint csak arra várt, mikor ad rá lehetőséget, hogy tudja vele szemben használni.

A panaszos * órától tartózkodott a rendőrség előállító helyiségében. A rendőrök továbbra sem engedték telefonálni, és senki nem szólt hozzá, nem történt érdemi intézkedés vele szemben. Körülbelül * órákor odament hozzá egy másik rendőr, aki megkérdezte, hogy miért van benn. A panaszos elmondta a vele történeteket, és a rendőr közölte, hogy hamarosan jönni fog valaki és kihallgatják őt. Később kihallgatták, ami öt percig tartott, amely idő alatt egyeztettek az adatait, nyilatkoztatták a személyi körülményeire vonatkozóan, és a kihallgatást végző rendőr közölte, hogy a panaszos „nem fogadta el a bírságot, de a szabálysértést elismerte”. Erre a panaszos közölte, hogy ez nem így történt. Ekkor a rendőr egy papírra mutatott, és azt mondta, itt az szerepel. Majd adtak a panaszosnak egy igazolást, és azt mondták, ha szabadulni akar, írja alá. A panaszos azt aláírta, de annak tartalmát nem tudta megismerni, majd * órákor szabadon bocsátották. A panaszosnál nem volt sem pénz, sem telefon, de két rendőr felajánlotta, hazaviszi. A panaszos ezt elfogadta, és a lakása közeléig elvitték gépkocsival. A panaszos előadta továbbá, hogy miután beszállították a Rendőrkapitányság épületébe, három barátja utánuk ment taxival, hogy pénzt és a mobiltelefonját utána vigyék. A rendőrség épületében azonban a rendőrnő elküldte őket, nem hagyhattak ott semmit sem. A panaszos elmondása szerint orvoshoz látélet céljából nem ment el, mert lelkileg teljesen összetört, csak hazaérni szeretett volna mielőbb.

A panaszos beadványában a lakásában kétszer megjelent, őt megbilincselő rendőrnő és a vele első alkalommal kiérkező rendőr magatartását, hangnemét sérelmezte, a többi rendőr magatartását kulturáltnak tartotta, de – véleménye szerint – az egész légkört megmérgezte a rendőrnő arrogáns viselkedése, akitől szemmel láthatólag tartottak a többiek. A panaszos megítélése szerint szükségtelen és aránytalan volt a vele szembeni rendőri fellépés. A bilincselés lelki és testi sérülést okozott neki. A panaszos álláspontja szerint nem követett el a lakásban tartózkodókkal csendháborítást, így előállításának jogalapja nem állt fenn. Amennyiben szabálysértést követett volna el, úgy a lakásban tartózkodó többi személyt is elő kellett volna állítani, ami azonban nem történt meg.

A beadványban foglaltak alapján a panaszos a rendőri intézkedés kapcsán az alábbiakat sérelmezte:

1. A rendőrség intézkedési kötelezettségét;
2. Szolgálati fellépés módját, különös tekintettel az intézkedés okának és céljának közlésére;
3. Az előállítás jogalapját;
4. Az előállítás időtartamát;
5. Az előállítással kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség elmaradását;
6. A bilincs alkalmazásának jogszerűségét és a bilincselés által okozott sérülést;
7. Hozzá tartozó értesítésének elmaradását;

8. A rendőri intézkedés hangnemét, bánásmódját;
9. A szabálysértés elkövetésének gyanúját.

II.

A Panasztestület a sérelmezett rendőri intézkedéssel kapcsolatban kialakított állásfoglalásában megállapította, hogy a rendőri fellépés és intézkedés érintette a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikke szerint személyes szabadsághoz való jogát, VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez való jogát, a XX. cikkben foglalt testi épséghez való jogát, továbbá a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy a panaszos igazoltatása és ruházatának átvizsgálása jogszerűen történt. A panaszos előállítása indokoltan történt, azonban időtartama tekintetében megállapította, hogy az aránytalan, ezáltal személyi szabadsághoz való jogot sértő volt. A panaszossal szembeni bilincs alkalmazása minden jogalapot nélkülözött, amely súlyosan sértette a panaszos emberi méltósághoz való jogát. A hozzátartozó értesítésének lehetőségét nem biztosította a rendőrség, a rendőrök az intézkedés céljának közlésére vonatkozó kötelezettségüknek nem tettek eleget, az előállítás oka közlése is elmaradt, amely mulasztások a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának többszöri sérelmét eredményezték. A Panasztestület a bizonyítékokat továbbá úgy értékelte, hogy az egyik rendőr a panaszossal szemben nem megengedhető hangnemben beszélt és nem megfelelő bánásmódot tanúsított, amely által sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

Az egyes alapjogok sérelme már egyenként is elérte azt a szintet, amely a Panasztestület súlyos alapjogsérelmet megállapító állásfoglalását megalapozza, ezért a többszöri jogsérelmet súlyosító körülményként értékelte a Panasztestület, amely indokoltá tette a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

III.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettség keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközök tartalmát vette figyelembe

- panaszbeadvány;
- panasz-kiegészítés;
- előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentés;
- előállítás időtartamáról szóló igazolás;
- eljárás alá vont személy meghallgatásáról szóló jegyzőkönyv;
- szabálysértési ügyben tett feljelentés;
- letéti tárgyakról szóló jegyzék;
- rendőri jelentés;
- endőri jelentés;
- Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének tájékoztató levele.

A lefolytatott közigazgatási hatósági eljárás során a panaszos előterjesztett panaszában megfogalmazott állításokat alátámasztó további bizonyítási indítványt, egyéb nyilatkozatot, illetőleg bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott. Az eljárás során – az intézkedő rendőrök által tett jelentésekben foglalt nyilatkozatokon túl – egyéb bizonyíték nem merült

fel, ugyanakkor a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján eleget lehetett tenni a Ket. 50. § (1) bekezdésben előírt tényállás tisztázási kötelezettségnek.

Ezek alapján a Pp. 195. § (1) bekezdés szerint a rendőri jelentés közokirati jellegére tekintettel, az abban foglalt tények ellenkezőjére vonatkozó bizonyíték hiányában, döntésem meghozatalánál a rendőri jelentésekben foglaltakat vettem alapul. Ezen álláspontom kialakításánál figyelemmel voltam több korábbi bírósági ítéletre és döntésre is. (1/2004. Büntető jogegységi határozat, BH2009. 230, Egri Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 9.K.27.173./2013/7. számú ítélete.)

IV.

A rendőri intézkedés elleni panasz elbírálásakor először azt vizsgáltam meg, hogy valamennyi panaszosi sérelemre kiterjed-e a hatásköröm.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint *„Akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint*

a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy

b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően

ba) az országos rendőrfőkapitány,

bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy

bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatója bírálja el.”

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Sztv.) 98. § (1) bekezdése szerint *„A szabálysértési hatóságnak az elővezetés kivételével a kényszerintézkedés tárgyában hozott, a feljelentést elutasító, illetve a szabálysértési eljárást megszüntető, valamint a kézbesítési vélelem megdöntésére irányuló kérelmet elutasító határozatával, illetve intézkedésével szemben az eljárás alá vont személy és képviselője, a sértett és képviselője, valamint a rendbírsággal sújtott személy, továbbá egyéb, nem az ügy érdekében hozott határozatával, intézkedésével szemben - a törvény eltérő rendelkezése hiányában - panasszal élhet az, akire a határozat rendelkezést tartalmaz, illetve akit az intézkedés érint.”*

A (4) bekezdés a) és b) pontja alapján *„Az ügyész a kényszerintézkedés tárgyában benyújtott panaszt három, egyéb esetekben nyolc napon belül elbírálja és a panaszt, mint alaptalant elutasítja, vagy a határozatot hatályon kívül helyezi, indokolt esetben a szabálysértési hatóságot az eljárás folytatására utasítja.”*

A panaszbeadványban foglaltakat értékelve megállapítható, hogy a Rendőrkapitányság által a szabálysértési eljárással összefüggően tett intézkedések vizsgálatára hatáskörrel nem rendelkezem.

A fentiekre tekintettel a szabálysértés elkövetésének vizsgálata jelen eljárásnak nem feladata, mivel a szabálysértéssel kapcsolatban felmerülő panaszok vizsgálatára a törvényességi felügyeletet gyakorló ügyészség rendelkezik hatáskörrel, amelyek alapján hatásköröm hiányát állapítottam meg, ezért jelen határozatomban foglalt döntés arra nem terjed ki.

V.

A rendőri intézkedés ellen a panaszos által megfogalmazott sérelmek kapcsán álláspontom a következő:

1. Intézkedési kötelezettség

Az Rtv. 1. § (2) bekezdés 2. pontja szerint *„A rendőrség az Alaptörvényben, az e törvényben és törvény felhatalmazása alapján más jogszabályban meghatározott bűnmegelőzési, bűnüldözési, államigazgatási és rendészeti feladatkörében szabálysértési hatósági jogkört gyakorol, közreműködik a szabálysértések megelőzésében és felderítésében”*.

Az Rtv. 13. (1) bekezdés alapján *„A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”*

A Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 9. § (1) bekezdése értelmében *„A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy - jogszabály által meghatározott esetekben - helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett - ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak - szóbeli figyelmeztetést alkalmaz”*.

A (2) bekezdése szerint *„A szóbeli figyelmeztetés során a rendőr a szabálysértés elkövetését elismerő személyt felszólítja a tevékenysége abbahagyására.”*

Az Sztv. 195. § (1) bekezdése értelmében *„Aki lakott területen, az ott levő épületben, vagy az ahhoz tartozó telken, tömegközlekedési eszközön, továbbá természeti és védett természeti területen indokolatlanul zajt okoz, amely alkalmas arra, hogy mások nyugalma, illetve a természeti vagy a védett természeti értéket zavarja, szabálysértést követ el.”*

A panaszos állítása szerint a tulajdonát képező lakásban évfolyamtársaival és oktatóikkal összegyűltek, hogy az egyetemi államvizsgára való felkészülést megbeszéljék, a lakásban azonban nem hangoskodtak.

Az előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentésben foglaltak szerint *-kor a Rendőrkapitányság járőrei rendészeti szolgálati feladatuk ellátása során az ügyelvezető utasítására megjelentek a * szám alatti lakóházban, mivel onnan csendháborításról érkezett bejelentés. A helyszínen a rendőrök felvették a kapcsolatot a bejelentővel, a *. szám alatti lakossal, aki elmondta, hogy két kiskorú gyermekkel lakik, és a felette lakó hölgy (a panaszos) nagyon gyakran rendez éjszakába nyúló bulikat a lakásban, azok jelentős zajjal járnak, és nagyon zavarják őket, nem tudnak attól aludni. A bejelentő már többször próbálta kérni a panaszost, hogy legyen tekintettel rájuk, de ő nem tett eleget a kérésnek, mondván, hogy az az ő lakása, azt csinál, amit akar. Ezt követően a bejelentő behívta a rendőröket a

lakásába, ahol ők is meggyőződhetnek arról, hogy hangosan buliznak, nevetgélnek, szaladgálnak a felette levő lakásban, a zaj pedig jelentős és zavaró volt. Ezt követően a rendőrök felmentek a panaszos lakásába, ahol őt intézkedés alá vonták. A lakásban akkor egy 7 fős fiatalokból álló társaság tartózkodott. A rendőrök a panaszossal szemben az elkövetett szabálysértés miatt helyszíni bírságot ajánlottak fel, azonban a rendőrök a bírságról szóló formanyomtatványt mire kitöltötték, addigra a panaszos meggondolta magát, hogy nem ír alá semmit, ezért a rendőrök közölték vele, hogy ellene szabálysértési feljelentéssel fognak élni. A rendőrök arra is felhívták a panaszos figyelmét, amennyiben továbbfolytatja a szabálysértést, úgy szabálysértés továbbfolytatása miatt elő fogják őt állítani, amit a panaszos tudomásul vett. Ezt követően, *-n * órákor az ügyelet ismételtén visszaküldte a rendőröket a helyszínre, mert a bejelentő újból rendőri intézkedést kért a helyszínre, mivel a rendőrök távozását követően, fél óra elteltével ismét hangoskodni kezdett a társaság. Erre figyelemmel a helyszínre irányítottak még egy járőrpárt. A rendőrök a helyszínen ismételtén meghallgatták a bejelentőt, ismételtén bementek a lakásába, ahonnan ugyanolyan hangoskodást tapasztaltak. A rendőrök ezt követően közölték a panaszossal, hogy szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítják a Rendőrkapitányságra, amit tudomásul vett.

Jelen esetben – a jogszabályi előírásoknak megfelelően – a rendőrség intézkedési kötelezettsége a rendőri intézkedést megelőző körülményeket figyelembe véve fennállt, így a rendőrök kellő jogalap birtokában jártak el akkor, amikor a panaszossal szemben intézkedést kezdeményeztek, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

2. Szolgálati fellépés módja, figyelemmel az intézkedés okának és céljának közlésére

Az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) és b) pontja szerint „A rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja,”

A (2) bekezdés első mondata alapján „A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni.”

A (4) bekezdés szerint „Ha a rendőr egyenruhát visel, de az intézkedés során azonosító jelvénye nem látható, vagy azt nem viseli, akkor a ruházatán azonosító jelvényének számát jól láthatóan fel kell tüntetni.”

A Szolgálati Szabályzat 5. § (1) bekezdés értelmében „Az intézkedést a rendőr - az Rtv. 20. § (2) bekezdésének első mondatában meghatározottak közlését megelőzően - a napszaknak megfelelő köszönéssel, az intézkedés alá vont nemének, életkorának megfelelő megszólítással, ha a rendőr egyenruhát visel, tisztelgéssel kezdi meg. A polgári ruhában intézkedő rendőr az intézkedés megkezdése előtt szolgálati igazolványát és azonosító jelvényét felmutatja.”

A (2) bekezdés szerint „A rendőri intézkedés eredményességének veszélyeztetésére figyelemmel az (1) bekezdésben meghatározottak intézkedés megkezdését megelőző közlése akkor mellőzhető, ha az ott meghatározott információk előzetes közlése, valamint a szolgálati igazolvány és az azonosító jelvény felmutatása az intézkedés megtételét lehetetlenné teszi, vagy annak eredményességét aránytalan mértékben veszélyezteti.”

A panaszos beadványában sérelmezte, hogy a rendőrök nem közölték a rendőri intézkedés okát és célját. Az első alkalommal a panaszos azon kérdésére, hogy miért akarják megbírságot, azt a választ kapta, hogy a rendőrök hallgatóztak az ajtónál, hallották a hangoskodást, és a panaszos a lakás tulajdonosa. A panaszos azon kérdésére, hogy mit követett el, azt a választ kapta, hogy „a szabálysértési törvényben le van írva, olvassa el”,

illetve „ne kelljen még egyszer kijönni, mert akkor elviszünk”. A második alkalommal a panaszos azon kérdésére, hogy mi a rendőri intézkedés oka, nem kapott választ.

A rendőri jelentés szerint az első kitérkezés alkalmával, a panaszossal szemben helyszíni bírság került felajánlásra az elkövetett szabálysértés miatt, azonban a panaszos édesanyjával történő egyeztetést követően meggondolta magát és a helyszíni bírságot nem fogadta el. Ennek alapján a rendőrök közölték a panaszossal, hogy ellene szabálysértési feljelentést tesznek, egyben felhívták a panaszos figyelmét, hogy amennyiben továbbfolytatja a szabálysértést, úgy elő fogják állítani, amit a panaszos tudomásul vett. A második intézkedés alkalmával a rendőrök közölték a panaszossal, hogy szabálysértés továbbfolytatása miatt előállítják, amit tudomásul vett.

Mindezekre figyelemmel, a panaszos tudomással bírt az általa megvalósított csendháborító magatartásról, valamint tisztában volt a rendőrök által az első intézkedés alkalmával megjelölt és a második intézkedés alkalmával foganatosított előállítással.

A leírtak alapján a szolgálati fellépés módjára vonatkozó panasz alaptalan.

3. Az előállítás jogalapja

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja szerint *„A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani.”*

Az 15. § (1) bekezdése alapján *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”*

A panaszos álláspontja szerint nem követett el a lakásban tartózkodókkal csendháborítást, így előállításának jogalapja nem állt fenn.

Az idézett törvényhely az intézkedő rendőr mérlegelésére bízta annak eldöntését, hogy előállítja-e az intézkedés alá vont személyt, vagy pedig adatait rögzítve később feljeleníti szabálysértés elkövetésére való hivatkozással.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont I. fordulata szerinti esetben az előállításnak három konjunktív feltétele van: egy jogszerűtlen magatartás, ami felveti a szabálysértés gyanúját, meghatározott személyhez (személyek csoportjához) célzott rendőri felszólítás a magatartás abbahagyására és a jogsértő magatartás továbbfolytatása. Bármely feltétel hiánya az előállítás jogszerűtlenségének megállapítását vonja maga után.

A rendőri jelentés szerint a rendőrök az első intézkedéskor közölték a szabálysértés elkövetését a panaszossal, egyben felszólították, hogy amennyiben folytatja cselekményét, előállítják. Az ügyelet utasítására – mivel még egyszer bejelentés érkezett a hangoskodás miatt – a rendőrök ismételt megjelentek a panaszos lakásán, akit szabálysértés továbbfolytatása miatt a kapitányságra előállították.

A rendőrségi iratokból, valamint a panaszos előadásából egyértelműen megállapítható, hogy a panaszos előállítására azért került sor, mert vele szemben – csendháborítás miatt – felmerült az Sztv. 195. § (1) bekezdésében rögzített szabálysértés elkövetésének gyanúja, amelyre

tekintettel a rendőrök indokoltnak tartották a panaszos kapitányságra történő előállítását, figyelemmel arra, hogy a panaszos a rendőri figyelmeztetés ellenére tovább folytatta jogsértő magatartását.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés *f*) pontja szerinti előállítási ok tekintetében e törvényhely nem ad eligazítást abban a tekintetben, hogy a felszólítás ellenére a szabálysértést tovább folytató személy előállítása mi célból kell, hogy történjen, ugyanakkor a jelen eljárásban el kell dönteni, hogy a tényállás megvalósulása esetén fogatosított intézkedés az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányossági követelményeknek is megfelelt-e. A szükséges jogértelmezés elvégzéséhez a rendőrség alapvető feladatából, a közrend védelmi kötelezettségéből indul ki a hatóság. A közrend megóvása érdekében akkor célszerű előállítani a felszólítás ellenére a jogsértő magatartását folytató személyt, ha az előállítás mellőzése azzal a veszéllyel jár, hogy az intézkedés alá vont további közrendet sértő, azaz jogsértő cselekményt követ el. A tényállás alapján megállapítható, hogy a panaszos helyszínen tapasztalt indulatos, aktív ellenszegülő magatartása miatt – a rendőri intézkedéssel szembeni további engedetlenségre irányuló szándékának hangot adó tömeg jelenlétére tekintettel – okszerűen merült fel annak lehetősége, hogy a felfokozott állapotban levő panaszos a szintén felfokozott állapotban lévő tömeg hatására, a helyszínen hagyása esetén további jogsértő cselekményt követ el.

A leírtakra tekintettel a rendőrök jogszerűen állították elő a panaszost, ezért a panasz alaptalan.

4. Az előállítás időtartama

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése alapján *„A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”*

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése alapján *„A rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”*

A panaszos elmondása szerint * órától tartózkodott a rendőrség előállító helyiségében, senki nem szólt hozzá, nem történt érdemi intézkedés vele szemben. Körülbelül * órákor odament hozzá egy másik rendőr, aki megkérdezte, hogy miért van benn. A panaszos elmondta a vele történeteket, és a rendőr közölte, hogy hamarosan jönni fog valaki és kihallgatják őt. Később kihallgatták, ami öt percig tartott, majd adtak a panaszosnak egy igazolást, és azt mondták, ha szabadulni akar, írja alá. A panaszos azt aláírta, de annak tartalmát nem tudta megismerni, majd * órákor szabadon bocsátották.

Az előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentés szerint a panaszos előállítása *-n * órától * óráig tartott. A panaszos előállító helységbe történő befogadása *-n * órákor, a letéti tárgyak átadásával kezdődött. A rendőri jelentés szerint időközben az intézkedő rendőrök a szabálysértési feljelentést elkészítették. A jegyzőkönyv tanúsága szerint a panaszos meghallgatása *-n órától *-n * óráig került végrehajtásra. Az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint *-án * órákor a panaszost szabadon bocsátották.

E sérelemmel kapcsolatosan megállapítható, hogy az előállítás, mint rendőri intézkedés csak az adatok felvitelét, illetőleg a tényállás rögzítését foglalja magába, így az érdemi döntést nem eredményez.

Jelen sérelmezett ügyben az előállítás során került végrehajtásra a panaszos előállító helyiségbe történő befogadása, az azzal kapcsolatos dokumentációk kitöltése, a szabálysértési feljelentésről szóló rendőri jelentés rögzítése. Mindezen feladatok végrehajtását követően – amely jogszabályi kötelezettségen alapul – került sor a rendőrök által észlelt cselekmény minősítésében történő döntésről. Ezt követően a szabálysértési eljárás lefolytatásához szükséges, azonnali eljárási cselekmények foganatosítása érdekében a panaszos meghallgatására került sor.

Figyelemmel arra, hogy a közrend megóvása érdekében a rendőrökben okszerűen merült fel annak lehetősége, hogy a felfokozott állapotban levő panaszos a szintén felfokozott állapotban lévő tömeg hatására, a helyszínen hagyása esetén további jogsértő cselekményt követ el, így a panaszos előállítása során – az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányossági követelményeknek megfelelően – végrehajtott eljárási cselekmények foganatosítása megtörtént, annak időtartama nem volt objektíve elhúzódó, ezért a panasz e tekintetben alaptalan.

5. Az előállítással kapcsolatos tájékoztatási kötelezettség elmaradása

Az Rtv. 20. § (2) bekezdés alapján *„A rendőr az intézkedés megkezdése előtt - ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor - köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni. Az V. és VI. fejezetben foglalt intézkedések, illetve kényszerítő eszközök alkalmazását követően a rendőr köteles az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az e törvény szerinti panasz lehetőségéről és előterjesztésére nyitva álló határidőről.”*

Az Rtv. 33. § (4) bekezdés értelmében *„Az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell kiállítani.”*

A panaszos elmondása szerint a rendőrök nem tájékoztatták az előállítás okáról, majd adtak a panaszosnak egy igazolást, és azt mondták, ha szabadulni akar, írja alá. A panaszos azt aláírta, de annak tartalmát nem tudta megismerni.

A rendőri jelentés szerint a rendőrök az első intézkedéskor közölték a szabálysértés elkövetését a panaszossal, egyben felszólították, hogy amennyiben folytatja cselekményét, előállítják. A második intézkedés alkalmával a rendőrök közölték a panaszossal, hogy szabálysértés továbbfolytatása miatt a Rendőrkapitányságra előállítják.

A fentiek alapján egyértelműen megállapítható, hogy a panaszost az előállításról a helyszínen szóban tájékoztatták, valamint az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint – amelyet a panaszos aláírásával ellátott – e kötelezettség kétséget kizáróan írásban is végrehajtásra került, így az erre vonatkozó panasz alaptalan.

6. Hozzá tartozó értesítése

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése értelmében *„A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját, vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával*

élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú, vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét, vagy gondnokát.”

A (3) bekezdése alapján *„A fogvatartott jogait csak annyiban lehet korlátozni, amennyiben az a szökés vagy elrejtőzés, a bizonyítási eszközök megváltoztatásának vagy megsemmisítésének megakadályozását, újabb bűncselekmény elkövetésének megelőzését, illetőleg az őrzés biztonságát, a fogda rendjének megtartását szolgálja.”*

A panaszos állítása szerint a rendőrök nem engedték, hogy magával vigye mobiltelefonját, illetve a rendőrség épületében sem engedték részére, hogy telefonálhasson szüleinek.

Az előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentés, valamint az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint az Rtv. 18. § (1) bekezdésben foglaltak alapján hozzátartozó kiértesítését a panaszos nem kérte.

A rendőri jelentés szerint az első intézkedés alkalmával a panaszos az édesanyjával történő egyeztetést követően meggondolta magát és a helyszíni bírságot nem fogadta el, majd a második intézkedés alkalmával a panaszos még a lakásán értesítette édesanyját az előállításról.

Mindezekre figyelemmel megállapítható, hogy a rendőrök az Rtv. 18. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi kötelezettségüknek eleget tettek, azonban a panaszos aláírásával igazoltan nem kérte hozzátartozó kiértesítését. Erre tekintettel a panaszosnak azon védekezése, miszerint az igazolást aláírta ugyan, de annak tartalmát nem tudta megismerni, a rendőri intézkedés jogszerűségét nem befolyásolja, ezért a panasz erre vonatkozó része alaptalan.

7. Bilincs alkalmazásának jogszerűsége és a bilincselés által okozott sérülés okozása

a) Bilincs alkalmazása

Az Rtv. 48. § alapján „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.”

A panaszos elmondása szerint a bilincselésre nem adott okot, a vele szemben intézkedő rendőr mintegy retorzióként bilincselte meg előre helyzetben, azt érezte vele, hogy „magasabb rendű” a panaszosnál. A rendőrök a helyszínen azon tanakodtak, hogy megbilincseljék-e a panaszost, végül a rendőrnő azért döntött a kényszerítő eszköz alkalmazása mellett, hogy a panaszos azt „hadd élvezze”.

Az előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentésben foglaltak szerint a panaszossal szemben az Rtv. 48. § c) pontja alapján figyelmeztetést követően bilincs alkalmazására került sor, amely *-n * órától *-n * óráig a kapitányságra történő beszállításig tartott. Ezzel kapcsolatban az intézkedő rendőr a rendőri jelentésében a bilincselést azzal egészítette ki, hogy a panaszos az intézkedés során nagyképű, flegma, lekezelő magatartást tanúsított, ugyan nem ellenkezett a kényszerintézkedés alkalmazása ellen, azonban mindvégig cinikus hangnemben, becsmérően konstataálta a rendőri intézkedést, továbbá ittasságából fakadó hangulatingadozásai közben a támadásától lehetett tartani, ezért az Rtv. 48. §-ában foglaltakra figyelemmel a bilincselés mellett döntött.

A Pp. 195. § (1) bekezdése értelmében a rendőri jelentés közokiratnak minősül, amely szerint a jelentésben foglaltak teljes mértékben – az ellenkező bizonyításáig – bizonyítják az abban foglaltakat. Figyelembe véve a rendőri jelentés közokirati jellegét, ezért a bizonyítékok értékelése során a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el a döntéshozatal alapjául, miszerint a panaszosnak az intézkedés során tanúsított viselkedésére és ittasságából fakadó hangulatváltozásaira tekintettel tartani lehetett attól, hogy magatartása megváltozhat, ezért a bilincs – mint a szökés és a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz – alkalmazása jogszerű és indokolt volt.

A Panasztestület a bilincs alkalmazását e szituációban alapjogot súlyosan sértő intézkedésnek minősítette, mely álláspontjával az alábbi indokok alapján nem értek egyet.

Az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolás szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyományaként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbevétel) alkalmazható.

Az Rtv. 15. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

E törvényi rendelkezések nem csak a rendőr által alkalmazható „kényszer” maximumát, de minimumát is előírják, mégpedig oly módon, hogy a rendőr olyan fokú kényszert kell, hogy alkalmazzon, amely megfelelő biztonságot fog nyújtani az intézkedés jövőbeni része során is. Ez az előírás az intézkedő rendőrtől azt követeli meg, hogy a panaszos jövőbeni magatartására vonatkozóan vonjon le megbízható következtetéseket. E következtetést a rendőr a helyszínen a jövőre vonatkozóan nem végezheti el „patikamérlegen”. Számtalan példa mutatta már, hogy a rendőr olyankor „alábecsüli” a szükséges intézkedés mértékét. Ezek következménye „jobb esetben mindössze” szökés, rosszabb esetben önkárosítás, súlyos sérülés, lőfegyverhasználat lett. A rendőrtől a törvényalkotó elvárja, hogy az intézkedése során ilyen esetek ne következhesse be.

Fontos hangsúlyozni azt a tényt is, hogy az alkalmazott kényszerítő eszköz „pozitív hatását”, azaz a megelőzött további jogsértő cselekményt – megtörténtük hiányában – igazolni, bizonyítani nem lehet sem az intézkedés korai szakaszában, a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőzően a helyszínen, sem azt követően hatósági, vagy bírósági eljárásban.

A jogalkotó ezért a mérlegelésnek „tágabb kört enged” amikor azt írja elő, hogy a rendőri intézkedés csak „nyilvánvalóan aránytalan” hátrányt nem okozhat az intézkedés alá vont személynek.

A két vizsgálandó kényszerítő eszköz (testi kényszer, bilincs) között jogalkotói jogértelmezés nem tett különbséget súlyuknál fogva sem az Rtv.-ben, sem az intézkedés idején hatályban volt más jogszabályban.

Jogalkotói iránymutatás hiányában a hatóság jogalkalmazói tevékenysége során ezt követően azt vizsgálta meg, hogy a testi kényszer és a bilincs között fennáll-e „nyilvánvaló” és szignifikáns különbség a tekintetben, hogy mekkora hátrányt okoz.

A testi kényszer alkalmazása olyan fizikai erő kifejtéssel jár, mely ereje, irányultsága (elvezető fogások, karfeszítés, földre fektetés) révén képes lehet megtörni az elszennvedőjének akaratát, azaz az akaratlagos ellenszegülő mozgását mindaddig, amíg a rendőr saját fizikai erő kifejtését megfelelő intenzitással és irányultsággal fenntartja. A bilincs fizikai jellemzőinél fogva – a testi kényszerhez hasonlóan, szakszerűen felhelyezve – arra alkalmas, hogy a megbilincselte személy nem kívánt mozgását lehetetlenné tegye. Amíg a testi kényszerrel akár az intézkedés alá vont személy teljes testét kontrollálni lehet, addig a kezek megbilincselése csak a kezek szabad mozgását gátolja meg, sok esetben továbbra is szükséges az illető kísérése, megfogása.

A testi kényszer alkalmazásával szembeni ellenszegülés esetén maga a testi kényszer hámsérülést, vagy ennél súlyosabb sérülést (ízületi, vagy csontsérülést) is okozhat. A bilincs szabályszerűen felhelyezve további ellenszegülés (a kezek szétfeszítése) esetén szorosabbá válva jellemzően hámsérülést okoz.

Az akarathajlító hatás, a személyes szabadság korlátozásának mértéke tekintetében tehát megállapítható, hogy a bilincselés alkalmazása koránt sem jelent fizikailag nagyobb mértékű korlátozást. A testi kényszer a rendőr fizikai képességeit és figyelmét jellemzően nagymértékben, akár teljes mértékben leköti. A bilincs alkalmazásával a rendőr a helyszíni intézkedése során fizikai erejét és figyelmét egyaránt nagyobb mértékben oszthatja meg, hiszen a nem kívánt mozgást nem a rendőr, hanem túlnyomórészt a bilincs akadályozza. Ez utóbbi úgy az intézkedés biztonsága, mint a tágabb környezet, végső soron a közrend szempontjából is kedvezőbb intézkedési helyzetet jelent.

Szóba jöhet a kényszerítő eszközök alkalmazásának negatív társadalmi megítélése, és ebben a körben kérdéses lehet, hogy a megbilincselés nagyobb mértékben korlátozza-e az emberi méltóságot, becsületet, mint a folyamatos karfeszítéssel, vagy más módon kivitelezett megfogással történő elvezetés. Jogszabály iránymutatást nem ad a hatóságnak ilyen értékelés elvégzéséhez, így ez nem tartozik a hatáskörömbébe.

A Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés d) pontja értelmében a bilincs különösen akkor alkalmazható, ha a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülés testi kényszerrel nem törhető meg. A testi kényszer akarathajlító jellegére tekintettel fogalmilag feltétlenül az ellenszegülő magatartás megszűnését eredményezi, ez ugyanakkor nem jelenti az ellenszegülés megtörését is, azaz az ellenszegülési szándéktól való elállást, ezért a testi kényszer megszüntetésekor az intézkedés alá vont személy további aktív ellenszegülést tanúsíthat. Erre tekintettel a bilincs alkalmazása a testi kényszert kiváltva, kiegészítve a további ellenszegülő magatartás megakadályozására hivatott. A testi kényszerrel lefogott személy esetében azt, hogy csupán ellenszegülő magatartása kényszerű megszűnéséről, avagy az ellenszegülés megtöréséről (szándéktól való elállásról) van-e szó, alapvetően tudati, érzelmi kérdésként, egzakt módon eldönteni, tehát az érintett jövőbeni szándékára vonatkozóan biztos következtetést levonni sem a helyszínen, sem a későbbiek során nem lehet.

Ezért – a már fent is kifejtettek szerint – az Rtv. rendelkezése értelmében a rendőr mérlegelésén múlik, hogy a testi kényszer felváltása, kiegészítése céljából alkalmazza-e a

bilincselést. A jelen esetben a tényállásban említett indulatos, aktív ellenszegülő magatartásra tekintettel okszerűen döntött a rendőr úgy, hogy a testi kényszert a bilincseléssel kiváltva továbbra is fenntartja a panaszos szabad mozgásának korlátozását mindaddig, amíg a helyszíntől eltávolítva, a Rendőrkapitányság területére kísérik, kizárva, minimálisra csökkentve a további jogsértő cselekmény elkövetésének a lehetőségét.

Megállapítottam, hogy a bilincselés és a testi kényszer között nyilvánvaló különbség a korlátozás azaz „hátrány okozás” mértékében nem állapítható meg, sőt a bilincselés a testi kényszerrel szemben csak a karok mozgását akadályozza legfeljebb azonos sérülés veszélye mellett. Ezért a rendőr az Rtv. 15. §-ában foglalt nyilvánvaló hátrányokozás tilalmát nem szegte meg, hiszen úgy a jogszabályi környezetből, mint a tényszerű összehasonlításából nem következik nyilvánvaló különbség a két kényszerítő eszköz között, azaz intézkedése az Rtv. 48. § d) pontja alapján a bilincselés tekintetében is arányos volt.

A leírtak alapján a panasz e tekintetben alaptalan.

b) Bilincselés által okozott sérülés

Az Rtv. 17. § (2) bekezdése szerint „A rendőri intézkedés során a kényszerítő eszköz alkalmazása esetén lehetőleg kerülni kell a sérülés okozását, az emberi élet kioltását. Az intézkedés folytán megsérült személy részére - amint ez lehetséges - segítséget kell nyújtani, szükség esetén a rendőr gondoskodik arról, hogy a sérültet orvos elláthassa, kórházi elhelyezése esetén a hozzátartozó vagy más, a sérülttel kapcsolatban álló személy erről értesüljön.”

A panaszos állítása szerint a bilincs megsértette a kezét, amikor a rendőrnő a lépcsőházon keresztül rángatta. A bilincs által okozott sérülések napokig látszódtak a kezén. A panaszbeadvány szerint a panaszos jelezte a rendőrnőnek, hogy a sérülése miatt orvosi ellátást kér, de nem tettek eleget kérésének. A panaszos ugyanakkor ezen állítását nem tudta dokumentummal alátámasztani, orvoshoz nem ment, látletet nem készült.

Az előállítás végrehajtásáról szóló rendőri jelentés, valamint az előállítás időtartamáról szóló igazolás szerint a rendőri intézkedés során a panaszosnak sérülése nem keletkezett.

Tekintettel arra, hogy a panaszos sérülésével kapcsolatos orvosi igazolást nem csatolt panaszbeadványához, illetőleg beadványában úgy nyilatkozott, hogy orvoshoz látletet céljából nem ment el, mert lelkileg teljesen összetört, csak haza szeretett volna érní mielőbb, erre figyelemmel a rendőri jelentés közokirati minősége tekintetében az abban foglaltakat fogadtam el tényként azzal, hogy a bilincs alkalmazása sérülést nem okozott.

A leírtak alapján a panasz e tekintetben alaptalan.

8. A rendőri intézkedés hangneme, bánásmódja

Az Rtv. 2. § (1) bekezdése alapján „A rendőrség védelmet nyújt az életet, a testi épséget, a vagyonbiztonságot közvetlenül fenyegető vagy sértő cselekménnyel szemben, felvilágosítást és segítséget ad a rászorulóknak. A rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.”

Az Rtv. 19. § (1) bekezdése szerint „A jogszabályi előírások végrehajtását szolgáló rendőri intézkedésnek - ha törvény vagy nemzetközi megállapodás másként nem rendelkezik - mindenki köteles magát alávetni, és a rendőr utasításának engedelmeskedni. A rendőri intézkedés során annak jogszerűsége nem vonható kétségbe, kivéve, ha a jogszerűtlenség mérlegelés nélkül, kétséget kizáróan megállapítható.”

A panaszos a vele szemben intézkedő rendőrök közül a r. főörzsőrmester nő hangnemét és a vele szemben tanúsított bánásmódot kifogásolta. A panaszos álláspontja szerint az egész légkört megmérgezte a rendőrnő arrogáns viselkedése, akitől szemmel láthatólag tartottak a többiek. A panaszos elmondása szerint a sérelmezett intézkedéskor rajta kívül még hét személy tartózkodott a lakásában, akik közül két személyt – a Panasztestület felkérésére – tanúként jelölt meg. A tanúk a Panasztestület vizsgálata során írásban tettek nyilatkozatot a sérelmezett intézkedés körülményeire, azonban az intézkedő rendőr hangnemével kapcsolatosan nem nyilatkoztak.

A rendőri jelentés szerint a rendőr az intézkedés során végig kulturált, kiegyensúlyozott hangnemben és a hatályos jogszabályoknak megfelelően folytatta le. Ugyanakkor a panaszos volt az, aki az intézkedés alkalmával nagyképű, flegma, lekezelő magatartást tanúsított.

Ezzel kapcsolatban megállapítható, hogy az intézkedő rendőrtől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjától – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés, ugyanakkor a rendőri intézkedésnek mindenki köteles magát alávetni és a rendőr utasításának engedelmeskedni.

A Ket. 172. § i) pontjára utalással, amely szerint e törvény alkalmazásában irat, okirat, közokirat, magánokirat: a polgári perrendtartásról szóló törvény szerinti irat, okirat, közokirat és magánokirat. A Pp. 195. § (1) bekezdése határozza meg a közokirat fogalmát, amelynek a rendőri jelentés is megfelel. A (7) bekezdés szerint a közokiratot az ellenkező bebizonyításáig valódinak kell tekinteni.

A rendelkezésre álló – a III. részben felsorolt – bizonyítási eszközök (jelentések) a panaszosi állításnak az ellenkezőjét bizonyítják, miszerint a panaszos kulturálatlan magatartást tanúsított az intézkedés során. A panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetőleg az eljárás során e tárgykörben a rendőri jelentésektől eltérő bizonyíték nem merült fel, ezért az ellenkező állítások értékelése során a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el.

Mindezekre figyelemmel a panasz e tekintetben alaptalan.

VI.

A Panasztestület állásfoglalásában az előállítás időtartama tekintetében megállapította, hogy az aránytalan volt, ezáltal sérült a személyi szabadsághoz való jog.

A Panasztestület ezen álláspontjával nem érték egyet, tekintettel arra, hogy az előállítás során került végrehajtásra a panaszos előállító helyiségbe történő befogadása, az azzal kapcsolatos dokumentációk kitöltése, a szabálysértési feljelentésről szóló rendőri jelentés rögzítésére. Mindezen feladatok végrehajtását követően – amely jogszabályi kötelezettségen alapul – került sor a rendőrök által észlelt cselekmény minősítésében történő döntésről. Ezt követően a panaszos szabálysértési eljárás keretében meghallgatásának foganatosítására került sor.

Mindezek alapján az eljárási cselekmények foganatosítása megtörtént, annak időtartama nem volt objektíve elhúzódó.

A Panasztestület állásfoglalása szerint a panaszossal szembeni bilincs alkalmazása minden jogalapot nélkülözött, amely súlyosan sértette a panaszos emberi méltóságához való jogát. Továbbá a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőző figyelmeztetés elhangzásának megtörténte tekintetében – az egymásnak ellentmondó bizonyítékok közül a panaszos (tanúval is megerősített) állítását tartotta meggyőzőbbnek – a Panasztestület a tisztességes eljáráshoz való jog sérelmét állapította meg.

A Panasztestület ezen álláspontjával nem értek egyet, tekintettel arra, hogy a panaszosnak az intézkedés során tanúsított viselkedésére és ittasságából fakadó hangulatváltozásaira tekintettel tartani lehetett attól, hogy magatartása megváltozhat, ezért a bilincs – mint a szökés és a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz – alkalmazása jogszerű és indokolt volt.

Tekintettel arra, hogy a panaszos a kényszerítő eszköz alkalmazását megelőző figyelmeztetés elhangzásának megtörténtét nem sérelmezte, ezért azt érdemben nem vizsgáltam. Ezzel kapcsolatosan a Fővárosi Törvényszék már korábbi – 20.K.31.855/2011/8. számú – ítéletében kimondta, hogy *„A bíróság e körben jegyzi meg, hogy az alperesi határozat kizárólag a felperes panaszában foglaltakra kell, hogy reagáljon függetlenül attól, hogy a Független Rendészeti Panasztestület esetlegesen a felperes panaszát meghaladóan más jellegű jogkérdésekben is állást foglal.”*

A Kúria Kfv.III.37.807/2013/4. számú ítélete a fentieket alátámasztja, amely szerint *„(...) Az FRP-nek az előállítás időtartamára vonatkozó megállapításra nézve rögzítette, hogy e körben a felperes nem terjesztett elő panaszt, ezért annak jogszerűségéről nem kellett döntenie.”*

A Panasztestület megítélése szerint a hozzátartozó értesítésének lehetőségét nem biztosította a rendőrség, a rendőrök az intézkedés céljának közlésére vonatkozó kötelezettségüknek nem tettek eleget, az előállítás oka közlése is elmaradt, amely mulasztások a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának többszöri sérelmét eredményezték.

A Panasztestület mindezen álláspontjával szintén nem értek egyet, mivel a panaszos tudomással bírt az általa megvalósított csendháborító magatartásról, tisztában volt a rendőrök által az első intézkedés alkalmával megjelölt és a második intézkedés alkalmával foganatosított előállítással. Az előállítás oka közlése a helyszínen szóban, valamint írásban is végrehajtásra került, továbbá a panaszos előállítása során hozzátartozó kiértesítését nem kérte.

A Panasztestület a bizonyítékokat továbbá úgy értékelte, hogy az egyik rendőr a panaszossal szemben nem megengedhető hangnemben beszélt és nem megfelelő bánásmódot tanúsított, amely által sérült a panaszos emberi méltóságához való joga.

A Panasztestület ezen álláspontjával nem értek egyet, tekintettel arra, hogy a rendelkezésre álló – a III. részben felsorolt – bizonyítási eszközök (jelentések) a panaszosi állításnak az ellenkezőjét bizonyítják, miszerint a panaszos kulturálatlan magatartást tanúsított az intézkedés során. A panaszos saját állítása mellett egyéb bizonyítékot a hatóság részére nem szolgáltatott, illetőleg az eljárás során e tárgykörben a rendőri jelentésektől eltérő bizonyíték nem merült fel, ezért az ellenkező állítások értékelése során a rendőri jelentésben foglaltakat fogadtam el.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdés;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés e) pontja, 109. § (1) bekezdés a) pontja, 50. §;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 92. § (1) bekezdés, 93/A. (7), (9) bekezdés, 1. § (2) bekezdés 2) pontja, 13. § (1) bekezdés, 20. § (1) bekezdés a), b) pontja, (2), (4) bekezdés, 33. § (2) bekezdés f) pontja, 15. § (1) bekezdés, 33. § (3) bekezdés, 20. § (2) bekezdés, 33. § (4) bekezdés, 18. § (1), (3) bekezdés, 48. §, 17. § (2) bekezdés, 2. § (1) bekezdés, 19. § (1) bekezdés,
- a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX.22.) BM rendelet 9. § (1), (2) bekezdés, 5. § (1), (2) bekezdés
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 98. § (1), (4) bekezdés a), b) pontja, 195. § (1) bekezdés

Budapest, 2015. június 8.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**